

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 640/2022
12.05.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др. Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца ГП „Планум“ АД из Београда, чији је пуномоћник Немања Јоловић, адвокат из ..., против туженог Транспортно друштво „С&LC Group“ ДОО из Београда, чији је пуномоћник Влада Кезић, адвокат из ..., ради стицања без основа, вредност предмета спора 4.510.450,40 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 9563/2021 од 09.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.05.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог, као изузетно дозвољеној, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 9563/2021 од 09.12.2021. године.

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 9563/2021 од 09.12.2021. године и међупресуда Привредног суда у Београду П 1739/19 од 07.07.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Међупресудом Привредног суда у Београду П 1739/19 од 07.07.2021. године, утврђено је постојање основа тужбеног захтева.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 9563/2021 од 09.12.2021. године одбијена је жалба туженог као неоснована и потврђена међупресуда Привредног суда у Београду П 1739/19 од 07.07.2021. године и одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против другостепене пресуде тужени је изјавио посебну ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, а услед потребе уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је прихвати одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној, ради давања тумачења норми које регулишу институт преузимања дуга.

Предмет тужбе је захтев тужиоца за исплату износа од 4.510.450,40 динара на име стицања без основа, са законском затезном каматом и то на износ од 4.433.990,60 динара од 09.02.2018. године и на износ од 76.459,70 динара од 13.06.2018. године.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке биле су у уговорном односу на основу два уговора о преузимању дуга закључена дана 05.02.2018. године и 26.03.2018. године између тужиоца у својству дужника, туженог у својству повериоца и „Азвирт“ огранка Београд у својству преузимаоца дуга. Наведеним уговором је констатовано да је дужник подизвођач преузимаоца дуга на реализацији пројекта Коридор II, изградња ауто-пута Е-763, сектор II: Љиг – Прељина, на основу подизвођачког уговора од 16.10.2012. године, те је тужилац у циљу извршења својих обавеза према преузимаоцу дуга ангажовао туженог у циљу извођења радова. Одредбом члана 4. предметног уговора предвиђено је да када преузимаоца дуга намири потраживање повериоца до износа назначеног у члану 3. уговора, он постаје поверилац дужника до укупног износа преузетог дуга овим уговором. Првостепени суд утврђује да је основ потраживања тужиоца у чињеници да је преузимаоца дуга по основу уговора о преузимању дуга од 05.02.2018. године уплатио туженом дана 09.02.2018. године износ од 106.821.360,00 динара, што на дан уплате износи 900.000 евра, а да је испостављен рачун број 14 уз окончану ситуацију туженог од 26.03.2018. године износио 864.000 евра, или на дан плаћања 102.387.369,60 динара из чега произлази да је туженом плаћено 4.433.990,60 динара више. По основу уговора о преузимању дуга од 26.03.2018. године преузимаоца дуга је уплатио туженом износе од 2.500.000,00 динара и 26.000.000,00 динара дана 05.06.2018. године и 13.06.2018. године, а усаглашавањем салда – независна потврда стања на дан 09.03.2018. године међусобно усклађена потраживања између тужиоца и туженог износе 28.423.540,13 динара, па произлази да је плаћено више 76.459,87 динара. Из изјава Привредног друштва „Азвирт“ огранак Београд преузимаоца дуга од 09.06.2021. године и 11.06.2021. године, првостепени суд је утврдио да је извршено међусобно пребијање потраживања између наведеног Привредног друштва и тужиоца, тако што је потраживање тужиоца по окончаној ситуацији умањено за дуг од 900.000 евра у складу са уговором о преузимању дуга од 07.02.2018. године и за дуг од 28.500.000,00 динара према уговору о преузимању дуга од 25.04.2018. године.

На основу наведеног, првостепени суд је закључио да су испуњени услови за доношење међупресуде у складу са одредбом члана 210. Закона о облигационим односима. Полазећи од садржине члана 4. уговора о преузимању дуга, којим је предвиђено да намирењем потраживања повериоца по уговорима назначених износа преузимаоца дуга постаје поверилац дужника до укупног износа преузетог дуга по предметним уговорима, па како је у конкретном случају тужилац у целости исплатио преузимаоцу дуга износ од 900.000 евра, односно 28.500.000,00 динара, што произилази из достављених изјава преузимаоца дуга од 09.06.2021. године и 11.06.2021. године, првостепени суд налази да постоји основ да тужилац разлику у више плаћеном износу потражује од туженог.

Другостепени суд налази да је на утврђено чињеничног стање првостепени суд правилно применио материјално право, када је утврдио да постоји основ тужбеног захтева и да је за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге које прихвата у целости.

Ценећи наводе туженог као ревидента Врховни касациони суд налази да се закључак нижестепених судова не може прихватити као основан.

Према одредби члана 448. Закона о облигационим односима преузимањем дуга, преузималац ступа на место пређашњег дужника, а овај се ослобађа обавезе. Између преузимаоца дуга и повериоца постоји иста обавеза која је дотле постојала између пређашњег дужника и повериоца.

Привредно друштво „Азвирт“ огранак Београд је на основу уговора о преузимању дуга од 05.02.2018. године и 26.03.2018. године преузео дуг тужиоца као дужника према туженом као поверицу у износу од 900.000 евра и у износу од 28.500.000,00, које обавезе проистиче из међусобних односа повериоца и дужника. Уговорени, преузети износ дуга, преузималац дуга платио је туженом као повериоцу. Кауза уговора о преузимању дуга је свакако у ослобађању дуга коју преузималац дуга има према тужиоцу, а који разлози се тичу односа између тужиоца и преузимаоца дуга. Наиме, из уговорених констатација произлази да је дужник – тужилац подизвођач преузимаоца дуга на реализацији пројекта Коридор 11, изградња ауто-пута Е-763, сектор II: Љиг – Прелџина на основу подизвођачког уговора од 16.12.2012. године. Тужилац је и циљу извршења својих обавеза према преузимаоцу дуга ангажовао туженог као повериоца у циљу извођења радова.

Основно правно дејство уговора о преузимању дуга је да је преузималац дуга нови дужник потраживања које је поверилац имао према пређашњем дужнику који се ослобађа обавезе.

Одредбама члана 450. Закона о облигационим односима регулисана су и друга правна дејства уговора о преузимању дуга и то, да преузималац дуга може истаћи повериоцу све приговоре који проистичу из правног односа између пређашњег дужника и повериоца из кога проистиче преузети дуг, али и оне приговоре које преузималац дуга као нови дужник има непосредно према самом повериоцу.

Применом горе наведених одредаба које регулишу правна дејства уговора о преузимању дуга произлази да је преузималац дуга активно легитимисан и за поврћај више плаћеног износа на име дуга који је преузео, а који проистиче из уговорног односа повериоца и дужника. У конкретном случају, уговорима о преузимању дуга, преузималац дуга преузео је обавезу да исплати туженом као повериоцу износ од 900.000 евра и износ од 28.500.000,00 динара, које износ је преузималац дуга и исплатио. Чињеница да је касније испостављеним рачуном број 14 у окончаној ситуацији туженог од 26.03.2018. године утврђено да обавеза тужиоца износи 864.000 евра или на дан плаћања 102.387.369,60 динара, те да је туженом плаћено више 4.433.990,60 динара као и да је усаглашавањем салда од 09.03.2018. године утврђено да укупан дуг износи 28.423.540,13 динара, те да је туженом плаћено више 76.459,87 динара, не даје право тужиоцу да захтева разлику у више плаћеном износу, већ је

преузималац дуга који је и исплатио уговорени износ, активно легитимисан за враћње разлике, што је последица правног дејства уговора о преузимању дуга.

Следом наведеног, погрешан је став нижестепених судова да активна легитимација тужиоца у овом спору произлази из чињенице да је тужилац у складу са чланом 4. уговора о преузимању дуга испунио своју обавезу према преузимаоцу дуга. Наведеним чланом прописано је да намирењем потраживања повериоца до уговорених назначених износа преузималац дуга постаје поверилац дужника до укупног износа преузетог дуга по предметним уговорима, што је ствар односа између пређашњег дужника и преузимаоца дуга. Са друге стране и чињеница да је тужилац као подизвођач радова компензовао своје потраживање из подизвођачког уговора закљученог између тужиоца и преузимаоца дуга са потраживањем преузимаоца дуга према тужиоцу по основу уговора о преузимању, има за последицу регулисање односа између истих, а не и да је тиме тужилац ступио на место преузимаоца дуга и тиме стекао право да разлику између плаћеног и стварно дугованог износа потражује од туженог на име неоснованог обогаћења.

Међутим, ревизијски суд нема услова да преиначи нижестепене пресуде, јер је другостепеном одлуком одбијена жалба туженог и потврђена међупресуда којом је утврђено да постоји основ тужбеног захтева, јер се међупресудом одлучује само о једном елементу тужбеног захтева, постојању правног основа, а не о тужбеном захтеву у целости. Сходно томе, ревизијски суд је укинуо нижестепене пресуде применом члана 416. ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду горе наведено и правилном применом материјалног права одлучити о основаности тужбеног захтева.

**Председник већа-судија,
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**